

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В З'ЮНЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 132. Джерси Ситі, Н. Дж., четвер, 7 червня, 1934.

VOL. XLII. No. 132. Jersey City, N. J., Thursday, June 7, 1934. THREE CENTS.

УРЯД СПИШИТЬ З ДОПОМОГОЮ ПРОТИ ПОСУХИ

ВАШИНГТОН.—Президент Рузвельт предложив членам конгресу 14 заходів стейтів, найбільше дітківних посухою, свій план допомоги.

Сенатори й конгресмени з навішених посухою стейтів зібралися в Білому Домі на конференцію з президентом. Вислухавши планів президента, вони висказали своє задоволення з планів та надію, що конгрес ухвалить ці плани в якнайкоротшій часі.

Президент пропонує вжити на цілі допомоги суму 525 мільйонів доларів. Якщо треба би більше, то президент мав би мати війну року видати навіть до мільярда доларів. Поміч має бути розділена через існуючі урядові інституції, себто не маєтись творити для цієї розділу допомоги нових установ.

Тимчасом з деяких навішених посухою околищ приходить уже вістки про одні й значну в деяких випадках поправу засівів.

З Обані, в стейті Нью Йорк, доносять, що так звані молочний дорадний комітет заряду підтвердження ціни молока на 1 цента на кварті, з тим, що ці півдвішки має йти спеціально для фермерів, щоб би винагородити їх за втрати, спричинені посухою й вигорінням трави.

УРЯД ПРОБУЄ ПОЛАГОДИТИ СТАЛЕВИЙ СТРАЙК ВАШИНГТОН.— Президент Рузвельт дістав від юніі сталевих робітників повідомлення, що робітників сталевих фабрик вийдути дня 16 червня на страйк у числі 100,000 душ, якію підприємства не сповнять їх домагань. Робітниця юніа домагається конференції з представниками підприємств, а не з представниками уряду.

Президент Рузвельт, розуміючи вагу страйку в такому основному промислі, яким є сталевий промисл заряду, щоб уряд постарався довести до такої конференції між представниками робітників і підприємців. Однак власники сталевих фабрик ще дали відмовляються говорити безпосередньо з представниками сталевих юніа на цій основі, що, мовляв, вони не представляє їх робітників, отже є зовнішнім тілом. Коло цього, ці урядові властє зломити опозицію підприємців у цій точці, вдається питання страйку.

СЛІДСТВО ЗА НІМЕЦЬКУ ПРОПАГАНДУ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН.— Спеціальний комітет палати послів конгресу переслудував свідків в справі нацистичної пропаганди в Америці.

Карл Дік, член одної ньюйорської публіцистичної фірми, признав, що фірма діставала від німецької амбасди у Вашингтоні й німецького консуляту в Нью Йорку по 6,000 доларів на місяць за ріжні прислуги, а між іншим за видавання публічних інформацій, корисних нацистичному уряду. Він признав теж, що від нього ждали антисемітської пропаганди, однак, він заявив, і він і головний газетар фірми вважають антисемітизм, де би він не був, зовсім річчю. Цей газетар бере місячно 1,000 доларів титулом платні, а 750 доларів титулом комісового за розроботу цього контракту для фірми.

УРЯД ПОЗИВАЄ „ОЛИМПИК“ ЗА РОЗБИТТЯ МАЙКОВОГО КОРАБЛЯ.

НЬЮ ЙОРК.— Як до місцевого порту зайхав „Олимпик“, великий пасажерський корабель фірми „Гайт Стар“, його капітаном, Джанови Блнксови, доручено позов американського уряду за 500 тисяч доларів відшкодування за розбиття майкового корабля „Нентокет“ 15 травня цього року.

Федеральний уряд позиває корабельне підприємство на тій основі, що команда й моряки „Олимпика“ поводитися необережно перед випадком і підчас нього. Позов закидує команді, що корабель їхав серед густої мряки всею силою пари та що по заударенню моряки були дезорганізовані й не ратували жертв, як треба.

Діставши позов, капітан „Олимпика“ заявив, що випадок спричинив „Нантекет“ у цей спосіб, що не дав зараз радіової відповіді на запит „Олимпика“ про своє положення. „Олимпик“ мусів постаратися дати урядові запоруку на пів мільона доларів, який уряд дозволив йому вийхати назад з американського порту. Уряд позиває тільки за свої втрати, а родини сімох моряків, що згинули на „Нентокеті“, пригтовляють позви за свої претенсії.

ЗАКЛИКАЄ ЦЕРКВИ ПОКЛАСТИ КІНЕЦЬ ВІЙНІ. ФІЛАДЕЛФІЯ.— На ріжній конференції ліберальних протестантських церков виступав єпископ Чарльз Гілберт, з промовою, що це є обовязок церков покласти вже раз кінець війнам. Зробити це можна, говоряи бесідник, не через проповідування проти війни, але через підірвання всіх причин, які ведуть до війни.

ТЕЖ СОБІ ЛІТНА СПЕКА... ЛІТІ АМЕРИКА (коло Південного Бігуна).— З експедиції Берда до південного бігуна доносять, що ту околицю навістиди цілими днями перебувала літна спека. Термометр дійшов до 25 ступнів Фаренгейта, себто до 7 ступнів понижче точки замерзання води.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ ПОПУКУВАЧІВ НАФТИ.

Громадка пошукувачів нафти в Норман, Окламота, навішаних нафтовим підприємством „Леті Дікюфізикал Експлорейшен Ко“ до пошуків нафти в землі при помочи сейсмографічних приладів (які показують дотрясення землі), попали приладково на магазин динаміту, призначений для будови дороги, та спричинили його вибух. Через вибух згинули 7 осіб. Вибух ушкодив сильно будинки на фермі Т. Малоя, що лежить 200 ярдів від місця вибуху.

ВКРАЛИ МІЛОН ФРАНКІВ.

До одного з поштових урядів у середмісті Париза добулися незвані власники і, розпорюючи папирні каси, забрали годинку і цінні папери в загальній вартості мільйон франків. Поліція не пошла покищо на слід за злодіів.

ЖЕБРАК, ЩО МАВ 20 МОРГІВ ПОЛЯ.

Недавно тому поліція в Ярославі арештувала жебраків Дмитра Гребенка, що нахабно домагався милостини та не давав перейти людям спокійно дороги. У слідстві, яке переслідувало поліція, виявилось, що Гребенка неабиякий пташок. В судисловому члені коло Ярославля має своє велике господарство і 20 моргів поля! Нахаба користав з того, що його ніхто не знав у Ярославі, і цілими днями волочився по місті та паствував людеі.

ПІВ ЛІТРИ ВІНА ЗА 45,000 ЛІРВ.

В селі Моєро недалеко Генуї трапилось таке, що один тамешний селянин, Тардіто, заплатив за пів літри вина 45,000 лірв. А було це так: Одні невідлі похосидили до винярів селяни і пили вино від ранку до вечора. Під вечір селянинові Тардіто забракло грошей, але що він конче хотів випити ще пів літри вина, отже дав своїмусь сусідам свій літерний лосє а ней поставив йому за це пів літри вина. По кількох днях відбулося тигнення літерей і на лосє, що його Тардіто подарував сусідам, впала винування 45,000 лірв. Тардіто побіг мерщій до сусіда і просив його, щоб він звернув йому лосє, бо це був лише жарт. Але сусиди не хотіли снітися віддати вину. Тардіто заскаржив до суду сусіда і тепер відбується процес за пів літри вина, що коштувала 45,000 лірв.

КОРАБЕЛЬ ВІХАВ ДО ПАЛАТИ.

При випливанні з венеційської пристані скоїлася сильна лідвова струя моторового корабля „Барбаріго“ (5,300 тон). З незвичайною екстротію пігнав корабель на Каноніка Палаццо, в якому є головна квартира інституту для аеронавтичних студій. Корабель згинув фронт палати та частину внутрішнього улаженія. Даво „Барбаріго“ так заривав в палату, що влодоси його витягнути швидко при помочи двох кораблів. Катастрофа скоїлася недалеко від Марка, при чому поїстав такий гуркіт, що люди думали, що то землетрус.

НІХТО НЕ ПЛАТИТЬ СВОЇХ ДОГОВІВ.

(УП) Союз власників заграницьких позикок в Англії випустив свій звіт за 1933 рік. В ньому читаємо, що ніхто не платить тепер своїх зобовязань, ні приватних, ні державних, ні торговельних, ні політичних, ні навіть воєнних. Навіть процесів за них не хоче ніхто платити. Одинока держава, що це платить точно всі догви, є Гонаура, а дальше й Австрія, з тою лише ріжницею, що Австрія платити догви новими позиками і ті догви не змислюються, а збільшуються. Про стягання догвів силою ніхто навіть не думає, бо мєша що стівати в деяких державах, а зрештою через це мєгліб виникнути небезпак від деякого ускладнення світового значіння.

ФАТАЛЬНИЙ ЖАРТ.

Сізіміо Маттос, власник моторової лодки, запросив гостей на прогулку по ріці Тібакі в околиці Понта Гросі (Бразилія). По довідці їм впадо йому нагло до голови покарувати собі за дітей і почав виробляти з лодкою ріжні штуки, щоб їх троха налякати. Підчас одної з таких в сути ріж дракських жартів лодка нагло перевернулася і в глибинах ріки знайшли смерть 7 душ разом з власником лодки. Діти, втоючись четверо, і між ними три донечки України з Понта Гросі, Миколи Войтовича.

ПІЛІГЕРИ ЖАДАЮТ ЖЕРТВ, А НЕ ПРАПОРІВ.

Надпрезидент шлеської провінції, Брікнер, виголосив у бреславській провінцій промову, в якій висказав недвозначну остергу на адресу реакційних юнкерських клас. Брікнер заявив, що жде від великих німецьких земельних власників на Шлеську жерств у користь селянської колоній як винного для довг крові, що ті провідні селянства в обороні німецької землі. Творення селянських хуторів, а не виншування національних прапорів може забезпечити німецькій сід.

НЕ МОЖНА ВОРОЖИТИ.

Бернська поліція виділа заборони займатися ворожбою з карт чи з руки за грошешими оплатами. Винні невиконання цієї заборони будуть остро карані.

ІСТОРІЯ КОМПАСУ.

З інтерпретації грецьких і латинських текстів виходить, що компас був відомий уже у старинній Єгипті, а саме в колах учених (жертів). Пліній став ним професійною тайною жерців і ріжних. Відомості про нього датуються від часу, коли людина стала перероблявати залізні руди. Цікавий факт, що перші народи, які знали про прикладення магнітної стрілки (себто Китайці, Персїанці і мєлкані середземноморських країв) виводилися з пустинно-степової низини Турану (між Каспійським морем і горами Тіяншан та Паміром).

Заніскі стверджують, що у Китаю вили користуватися магніотною стрілкою вже з початком II віку, у середній Європі з кінцем 12 віку, хоч деякі дослідники приймають, що в Європі компас був відомий ще значніше, і то незалежно від Китаю.

НАПІЛКА НА ТАРИНІ СОЛЕВАРНІ.

Скарбово влада перелела в надвірнісному повіті ревізії, глядячи за тайними варіантими соли, що роблять конкуренцію державним солеварням. Перешукано всі села, де знаходяться соланкові джерела і в результаті закіндовано 98 тайних солеварень, причому знищено 20,000 літрів соланки і значну скляскість готової соли. На конкурентів сильного монополю зроблено донесення до влади.

САМОГУБСТВО З ПРИЧИНИ ОБІДУ.

В Дольці побрався 23-літній приватний слобжєвє Маріан Земрак зі 17-літньою гарною дівчиною Іриною. В протягу двох тижнів вкралися до їх помешкання негостини. Коли в неділю Земрак вернувся до дому, не заставши готового обіду, зробив жінці гострий докір, вона відповіла обурена: „Як тобі не до вподоби, то возьми собі іншу!“ В тій хвилині вхопила кухонний ніж і в очі наляканого чоловіка вбила собі його в груди. Удар був страшний, бо понав у серце і Земракова впала нежива. Сусіди перешкодили чоловікові відкобати собі також життя, бо з трудом вибавили йому ніж з рук.

ЗАСТРИЛАСЯ „ВЛОВА“ ПО МАНІЛІКЕРІ.

У Відні застрілялася 61-літня Сесілія Манлікер, вдова по фабриканті зброї. Причина: жетеріальна нужда. Її чоловік, Фердинанд Манлікер, належав до найвизначніших австрійських конструкторів зброї, якого відома систему крісів у величезній багатотисячній армії. Його моделі пристосовані були передовіи в австрійській армії. Перший Манлікерів піхотинський кріс походив з 1886 р. а уліпшений його з 1895 р. Цього репетрового кріса жиливали в світовій війні як він кінчив війну. Манлікер будував теж дуже добрий модель карабіну та самохідничу пістолу.

МАРГАРИНА ЗАМІСЦЬ МАСЛА.

Заведення для розсїду харчів у Львові розсїдило, що й безсезні ч. р. на 322 пробі жасла 48 проб сфальшовані маргаріною. Так то у Львові продіють 15 відсотків сфальшованого масла.

ПІДЛІВАН РОЖІ ЛЮДСЬКОЮ КРОВ'Ю.

В Атевах арештували мультіпліонера Е. Йоанноша. Він жив у відлі з гаукомієм люком. Відліо окружив електричними дротами. Без його згоди не міг ніхто дістатися до відлі. Останніми часами в Атевах стали пропадати жінки. Слідство устигло, що кожного вечора до відлі заїжджала жонке авто. Поліція окружила відліо залуцис і після завітної перестрілки дісталися до середня. Йоанноша арештували. Він зізнав, що замислював дістати обичайно 1,000 драхм, які відлідало його відліо. Тоді брав відлі одну каплю крові, а описав гаукомієм люком існування її. Кров збірав до скляних рури, обізва підлівав йому жонковий червоний рож. Досі уживи кров з 60 жінок.

ЗАСУД У ЛУЦЬКІМ ПРОЦЕСІ

ЛУЦЬК (Волинь під Польщею).— Оголошено присуд в т. зв. лудських процесі, яким засуджено 54 осіб, обвинувачених польською прокуратурою за протидержавну акцію на території східної Польщі. Обвинуваченим покрано тюремю від 5 до 15 років. Процес той польська й більшовицька преса та заграниці кореспонденти назвали „комуністичним“, а на ділі тільки кілька осіб заявили перед судом, що зачислюють себе до комуністичної партії.

МАДЯРСЬКИЙ КАНДИДАТ НА ГУБЕРНАТОРА ПІДКАРПАТТЯ.

БУДАПЕШТ (Угорщина).— Мадярска газета „Аз Ошлако“ рекомендує на місце губернатора Підкарпаття сенатора Бачинського як найліпшого й найпридатнішого кандидата. А в єн таким добрим кандидатом тому, що має великі заслуги перед Угорщиною, є більший мадяр ніж Русин і вже навіть по перевороті займав посади на Угорщині, з якими приходилося йому дуже важко розставатися. Отакую особи почитали Мадяри радо на губернаторський крісл українського Підкарпаття. Рекомендує його редактор „Аз Ошлако“, Аладар Вазарій, засуджений недавно на 8 місяців тюремю.

„БРАТТЯ“ ЧЕХИ ПРО УКРАЇНСЬКІ ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ.

ПРАГА (Чехословаччина).— Чеська преса поміщує тепер багато всілякого матеріалу, звязаного з Україною й українським народом. А це тому, що знову виринула справа Підкарпаття, для якого домагаються автономії. У звязку з тим найбільша чеська газета, „Народні Політика“, написала, що Українці прогайнували три нагоди до здобуття своєї власної держави і тому Чехи ставлять до політичної і державної здібности Українців з недовір'ю. Коли один з Українців, полемізуючи з тою газетою, подав інші причини української програні і ілюстривав на величезні жертви, які ті, що їх поділено під Базаром і Крутами, „Народні Політика“ так відповіла:

„Як доказ своєї жертвенности наводять, що згинув один цілий загін та що 300 Українців пішли на розстріл, співачою національний гимн. Тим вони самі доказують, що з 35 мільйонів офіційноліся щонайбільше 1,300 осіб. Це, можливо, імпонує членам якогось соціологічного семинара, але не може заімпонувати ні одному державному мужеві, а вже ніяк жонвірові!“

Так пишуть „славянські“ браття про ті мільйонні жертви, які положили український народ підчас останньої збройної боротьби за свою державність.

КЛЮБ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ В УЖГОРОДІ.

УЖГОРОД.— „Лідове Новини“ подають, що „греко-католицька інтелігенція“ на Підкарпатті має закласти клуб греко-католиків, без огляду на мовний напрям. До цієї справи має ставитися прихильно єр. Стойка, бо думає тим чином усунути мовний спір. До цієї замітки праскової газети, додає „Українське Слово“ таке:

„Наскільки це все правда — не знаємо; а якщо правда, то подивимося геніяльну думку створення такого чудотворного клубу. Ми певні, що в ньому одні титунуться у напрямі „тутешньої“ мови, інші в напрямі російської, а з того всього вийде: чиста мадярська мова.“

НЕМА КОМУ ВЧИТИ „ІСТОРІЮ ПАРТІЇ“.

МОСКВА.— „За комуністическую просвіту“ подає, що в програмі високих піклі є поставлений курс історії партії. Та біда, що нема охотників, котрі взялиаб викладати той курс.

ХУЛІГАНСТВО ЗРОСТАЄ, АЛЕ В СОВІТАХ.

МОСКВА.— „Правда“ нарікає, що зі всіх еторів Совітів доноситься, що хулїганство стало чистішою рзвою. По вулицях міст кидають каміння на прохожих, продають порнографічні знімки та рисунки, стріляють з крісів і пістолів, обидують болотом одіж прохожих і т. п.

ЧІСТКИ В УКРАЇНСЬКОМУ ДОНБАСІ.

МОСКВА.— „За індустріалізацію“ подає, що на протязі півроку (від жовтня 1933 р. до березня 1934) були 482 перевірки і чістки спеціалістів в українському Донбасі. Шукують саботажників, а на ділі Донбас не дописує, бо доводитися там працювати в аномальних відносинах.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ НЕ ПЛАТИЛИМУТЬ ДОГОВІВ.

ЛОНДОН.— Ше ніколи не було такої одоудности між послами парламенту як тепер, коли їм подаю до відома, що здержано сплату воєнного догвту Америці.

ПАРІЖ.— Франція підє сайдом Великої Британії й теж не буде платити нічого на конто догвту, який винна Америці.

Член, котрий не явиться, буде караний після ухвали. Контр. комісія має надати звіт за пів року. — П. Зьонка
виш. пров.: С. Гаврилюк, хас.: М. Кор

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АЛЕНТАВН, ПА.

Свято пам'яті українських героїв.

Дня 30, травня, на „Лекорезіон Делі“, заходом відвідувачів ОДВУ відбулося тут свято в честь пологих українських героїв за волю України. Свято закінчалося Службою Божою, яку відправив свещ. о. Д. Сенета в українській православній церкві і пахлахидою за пологих українських борців.

В годині 3-тій популяції відбулися громадянські місії в околиці України до української галі, щоби продовжити свято. Збори відбулися головно відвідувачів, гр. Микола Фартух, представляючи збірним дорожнього гостя зі старого краю, гр. Омеляна Від Гривівського, висланника від Організації Українських Націоналістів. Збори привтали делегата бюрою оплесків. Описав хор ім. Лисенка відіслав у дано дві пісні: „Ви хотіли спити“ і „Ой та закуривши Стріпаль Сиві“.

А. о. Д. Сенета, витоки шановного делегата, попросив його висловити відітніть по ситуації в старом краю.

Гром. О. Гривівський, забираючи слово, попросив, щоби вибрати предсидника і секретарів цих зборів, бо може дехто ставити питання і на це треба ухвалити слова. Присутні відітніть предсидником гр. Павла Лагоцького, а секретарем Василія Гривіша і Стефана Мілана. Відітніть Шавнівського Делегата, який тривав понад дві години, захищав слухачів одушевляючи, бо всі присутні вислухали його до кінця з великою увагою. При кінці декого присутні ставили питання в формі інформації, на які Шавнівський Пресентент дав відповіді.

Потім о. Д. Сенета визнає присутних до вступлення до організації ОДВУ, котра тут в Америці має таке саме завдання, як в старом краю ОУН, а також просив присутних до заохочення пожертв на боеву акцію. По \$1.00 зложили салюючи: о. Д. Сенета, Катерина

Сива, І. Білан, О. Потіха, (з Нортгемптон), В. Кіпак і П. Яремчук, по 50 цтн. і Ф. Фариш, О. Попик, М. Антонович, В. Гривішко, С. Мілан (з Косів), Г. Бойко, А. Шафарик, М. Хомик, С. Мешко, І. Федорак, Нестя Турчин, А. на Салаш, Т. Жокі, П. Лагоцький, Микола Фартух, І. Іван Кудальський. Дрібними датками \$7.80, офіра в церкві \$2.52. Разом зібрано \$24.32. По відітніть відітніть відітніть ОДВУ відітніть решту на визвольну боротьбу.

Хор ім. Лисенка під управлінням о. Сенети відітніть пісню „Пливуть, пливуть“, а потім квартал, Вол. Пилипак, А. Колодій, Вол. Фартух і І. Бручик, відітніть „Зазвонили“. По відітніть гімнів „Ще не мерла Україна“ і „Не поря“ присутні гості, відітніть на душі, розійшлися доми, а член ОДВУ відітніть з гр. Гривівським на дальній наряді.

Присутні.

ГАРТФОРД, КОНН.

Щеченково Свято.

Заходом відвідувачів ОДВУ, і при співучасті укр. греко-кат. церкви поминали нашого Батька Тараса не злим, а тихим словом. Свято відбулося в неділю, 13. травня, в галі Українсько-Амер. Грох. Клубу.

Свято відкрив гром. М. Курдана, а вступне слово висловив о. Д. Гулінь, представивши з американської історії, як великі американські мужі боролися за свою батьківщину і як її будували. Геній Т. Г. Щеченко наслідок також до великих борців за свою батьківщину-Україну. За його словом відітніть дотепер міліони. І сьогодні прийшли всі, котрі відітніть і розуміють Щеченка і його відітніть ідею.

А особливо його могутність: Вставайте, кайдани порвіте, і вражого злою кровню волю одкріпліте.

А найбільша радість для нас та, що наша молодіж, роджена в Америці, так гарно відітніть пошану нашому генієві. Це бачимо якнайкраще тут в Гартфорд.

Хор, який складається майже в 90% з тут роджених на

ших дітей, співав під проводом місцевого пароха, о. д-ра Гулінь, надітніть гарно. Відітніть кілька гарних пісень, і то кілька наворотами. Со-лов'ї виступили так випали добре, а особливо гарно співа-ли: Е. Бутрим в супроводі фортепіано. Скрипки і лютні со-ло так теж додали. На-го, громадянка, пані М. Курдана, висловила вірші Костиница. „В пам'яті незабутньому Кобзареві“, який зворушив публіку до сліз, бо декламував з повним чуттям. Музикальна програма закінчилася малим хореєм П. Герман грою на мандолі.

Своточну промову висловив д-р Л. Митуха. Бесідник представив спершу ті часи, в якіх жив Щеченко, а потім на тім тлі змалював образ великого революціонера й про-рока. Він виказав, як на на-ших очах здійснюється те все, що запівів Щеченко. Коби ми тільки мали ту глибину ві-ру, яку мав Щеченко, що встане Україна, то сьогодні ми вже були б на волі. І дідимо до неї, коби тільки скорше позбулися нам гниих колод.

А в нас є це їх подостаток. Перед закінченням гром. М. Курдана вказав до жертв Жертвували по \$1: о. д-р Гулінь, М. Курдана, М. Пала, І. Саган, П. Микола, М. Стисло, Е. Гайда, І. Чехович, М. Деріх, Ф. Шарквич, С. Вакалюк, Л. Аланович, Д. Сидорак, Е. Даниль; по 50 цтн.: К. Ярославич, М. Нестор. Разом зі свята і підігрімства було \$44.62.

Розхід \$12.12; осталося \$23.50, з чого вислано на політич-них вивіз \$6.00, а на У.В.О. \$7.50. На творі Архипенка до музею \$10. Гроші пересла-но черз Об'єднання.

Л. Аланович, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відітніть будиного судді Обервагера.

Від імені Українського Демократичного Клубу (59 Ст. Маркс Плейс) запросив лідер клубу, абв. М. Пізан, будиного суддю Чарльза Обервагера на відітніть по участь жури-нических клубів у політичній життю краю і Нью Йорку зокрема. Відітніть відітніть в лю-

калі клубу відітніть 1. червня. Хоча була велика спека, галія була відітніть набита слухачами.

Суддя представив предсид-ника клубу, абв. С. Ярема.

Суддя Обервагера представив в першу чергу загальне економічне положення краю. А що воно серйозне, видно з того, що хоч тут усього подостаток, хоч маємо чудові шахидери і наймодерніші машини та фабрики, то всеж-таки і тут люди гинуть з голоду, або з нехолодів. Не можна говорити, що криза минула, коли на 25,000 музикантів у Нью Йорку мають усього 2,000 осіб сяке-так заняті.

Отже важкі положення звинили головно загальну апатію, з якою відітніть американське громадянство до суспільних справ. Політика й економіка його мало інтересують. Щойно тепер зачався зворот до ліпшого. І саме тепер є на-краща пора й для жури-нических клубів взятися серйозно до праці й дати почути свій голос у політичній життю Америки. Це те відітніть до Нью Йорку.

Суддя Обервагера подав до відітніть, що він дізнався про внесення в конгресі резолюції в справі голоду на світ-ський України. Навязуючи до того, він сказав, що скільки то було би краше, якби таку ре-

зольцію вносив конгресмен сінатор з українського роду, котрий краще розуміє й відітніть в ту справу. Тоді була би більша з того користь для України і для самої Америки, бо вона краще розу-міла б трагедію українського народу, а зараз ми дуже важ-но міжнародно проблему. Те все можна осмислити, якщо й українці схочуть того і не бу-дуть розбітніми на групи, а йдуть в американський політи-чний одіно сильною лавою як велика, організована група, яка добре знає, чого хоче. Отже тепер прийшла пора, щоби би зрозуміли й об'єдналися Українцями у шлій Америці, а в першу чергу в Нью Йорку і додати в політичній жит-тю практичних результатів, а не тільки словесними зая-вами і обіцянками тих, що мають на душі тільки украї-нські голоси, а не домагання У.А., вітніть.

Адв. Пізан зазначив, що відітніть до судді Обервагера за відітніть тому, що він ні-коли не відітніть виступити публічно в обороні прав українського народу. В часі „на-цифікації“ як голодової ката-строфи боялися ріжні конгрес-мени чи сенатори підняти го-лос проти Польщі чи Словії, хоч підчас виборів давали У-країнців визнає нас до Об'є-

дуть до їх послуг. Та суддя Обервагера завжди охотно протестував разом з нами проти усіх ворогів українсь-кого народу. Суддя Обервагера не кандидат на ніякий уряд. Не потребує українських голо-сів. Але з прихильності до У-країнців визнає нас до об'єд-нання наших сил. І заявляє, що коли ми виставимо в Нью Йорку українського кандида-та на есеблмані, то той кан-дидат може цілком певно пере-йти, якщо ми всі подібаємо, що українські голоси пішли на українського кандидата. Тим більше, що тут стійуть нам до, поміччії славянські клуби.

Д-р Л. Митуха передав історію заходів Об'єднання У. Н. Союзу в справі внесення в американський конгресі ре-зольції щодо голоду на Ве-ликій Україні. Він підкресив, що колись ми уявляли собою в Америці більш організова-ну політичну силу, ідти справ-у такими резолюціями і деба-тами в конгресі було далеко легше. Тоді легко можна б знайти сенаторів чи конгрес-менів, котрі погодились боро-нитися український наріа при-наймні з чисто людського огляду.

Адв. Ярема певний, що з цього відітніть і дискусії бу-де велика користь, та що в Нью Йорку мусять прийти до полі-тичного об'єднання україн-ських сил. Він тек відітніть резолюцію, яка була внесена в конгресі в справі голоду на Україні. Разом з тим пере-шлю одностайно внесення, котрі вислати від зібрання і клубу подяку конгресменам Гемілтонові Фішові мол. за внесення резолюції.

Обговорено теж справу по-лекси при користнуванню бі-бліотекою Аллендорфа.

Збори закрив адв. Ярема.

По відітніть присутні жінки, які явилися у величній числі, відітніть свої окремі наряди, а інші дискусували при товари-ській гуртірі порушені того-вечора справи.

Присутні.

— Пане, а чому хто розбив голову?

— Ніхто! Чому так думаєте?

— А, ось, бачу, маєте на судити границі!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

PEOPLE IN UKRAINE HOPEFUL THAT WAR WILL FREE THEM.

Max Mosion Gives Impressions From Three Months' Visit to That Country.

Russian people especially in the Ukraine were looking hopefully to a war to free them from their bondage, according to Max Mosion, of 419 St. Patrick street, who has just returned from a three-month visit to that country.

Mr. Mosion who was born in Odessa, came to Canada in 1901 and for the past 21 years has been a resident of Ottawa. He decided to return to his native country to see his mother who is 93 years old and who had escaped all the vicissitudes of revolution and counter-revolution.

Individualism is Crushed.

Mr. Mosion was appalled at the change in Odessa, a once beautiful city of gaiety and laughter. He found all individualism crushed, religion in the discard and marriage and divorce merely a matter of signing a card. "The children were taught from the cradle to say there is no God, but many of the older people were clinging with tenacity to their beliefs."

Mr. Mosion visited more than 100 Ukrainian villages in the course of his trip. Everywhere he found the spirit of revolt against the present regime and the feeling that even the worst phases of the Czarist regime were infinitely to be preferred.

There had been a terrible drought in the Ukraine in the past few months and Mr. Mosion predicted another famine was in the offing. "When the peasants found they had to work for the Government they decided that it would be far better to die than to till the soil under such conditions, and as a result when the Soviet agents called to gather the crops they found it unharvested with thousands of peasants in the villages unable to keep a horse, a cow, or a pig, without having it confiscated by the state, and these conditions were intolerable."

Bread is Black and Hard.

Mr. Mosion stated that residents of Odessa had to get up at three o'clock in the morning to secure a daily ration of bread from the Government agents.

"I never saw any bread like it, black and hard as a stone. I am a baker, and I should know," he said.

"Men had to work for 200 roubles a month, equivalent to \$4.00 in Canadian and American money. The meat was available to the worker. How could it be when a chicken was worth 40 roubles. Soup served in a huge pot in the factories contained very little nourishment. The Government had sole control of the press tried to throw a favorable light on prevalent conditions by stating that 90,000,000 people in the United States were without bread. Government propaganda was everywhere in evidence and the few Americans or Britishers visiting factories did so with the stage prepared beforehand and the workers sternly warned to show respect and side up. As a result no real picture of actual conditions was conveyed by these tourists when they left the country after a brief visit."

Mr. Mosion remarked that money sent from the United States and other countries to Russia did not go directly to the people, but that they were given credits covering the amount of the money sent. He showed The Journal representative a magnificent samovar he had purchased during his recent trip for \$2.50. It had been confiscated by the government when the samovar was in the Russian home's collection following the revolution.

Cats Ate and Dogs.

"Canada is good enough for me. Why let the Ukraine during the famine they had to eat the cats and dogs, and as a result you never see either of these pets there," he said.

Mr. Mosion bought a two-acre plot in Odessa which he presented to one of the Jewish communities to be used as a cemetery. It only cost him a few dollars and he did it in deference to his mother's wish.

(The Ottawa Journal, June 1, 1934).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

Баранова Кетте Кіршнер.

РУКАВИЧКИ

Це діялося одного весняного дня у Лондоні. Я сидів на лавці в огороді Елідон та грівся на сонці. Кругом розтягалися виплекані ярко зелені травинки, які Англіяці задиляють своїм вогулком клімату. У густолісних старих деревах співали птахи. Солодко, одурюючи розносилися запахи розцвілих бовів.

Спокійно та відмучливо відітніть я сонливу мягкість сьогоднішнього дня, коли бачив мене присів якийсь чоловік. Це дратувало мене, бо ж я думав, що в цьому тихому, ніким не відітніть городі, зостанусь сам одиноким. Цей, що мене дратував, був худим, малим чоловічком з сивим волоссям і рухливими, неспокійними очима. Коли я привиді-лявся йому ближче, видався він мені полохливим, жалючо скоцьорбленим, несприятним та дуже бачу-лущим. І я зовсім не помітив, що вже по кіль-кох хвилинах звернувся він боляко до мене:

— Вибачте, коли я вам перешкоджую, але при-ходжу сюди вже від кількох літ, щоби читати ча-сописи. Чи дозволите одну газету?

Він витягнув з кишені ший вазку ранішніх газет і подав мені. Чи привітливості розібрала мене, я подякував йому й узяв часописи. Коли ж я про-читав одну газету, він був уже зі всіми готовий. Я не міг видержати, щоби його не запитати:

— Чому ви властиво купуєте так багато цих га-зет і переглядаєте тільки наголовки подій дня?

Він радо-відітніть:

— Бо я шукаю.

— Він шукаєте? Чого саме?

— Я шукаю кримінального випадку, який від-повідав би обставинами такому, який довелось мені самому пережити. Це був випадок з Мендоццо.

Прягуєте?

— Ні — сказав я й нахилився ближче до нього:

— Кримінальний випадок? Розкажіть жеж!

Малий чоловічок, здавалось, чекав лише цього. Він сів прямо й почав тихо, але ливко розказу-вати:

— Перед кількома роками провів я літо в швай-царському пансіоні „Альпейська Рожка“ близько від

Шульц-Тараси. Це був вигідний дім, харч і вигляд на швайцарські гори-величаві. Припадково зу-стрів я там свого приятеля з молодих літ, Неда Гігінса. Він був великим жартуном, кариєрем і лов-цем жінок. Зі своїми п'ятьдесятьма роками не міг за ніяку ціну залишити в спокою жінок і залюбови-ся на смерть в одній гості „Альпейської Рожки“ — у міс Льюлі Мендоца. Вона була Англією, але її предки мусили походити з Еспанії, на що вказувало її назвище, таксамо як і гарне личко і великі темні очі. Він в трох пробавляв звичайно разом, робили прогульки в гори, грали бріджа й взагалі проводили весело час. Так пройшло кілька тижнів, аж...

аж доки не трапилося вбивство.

— Вбивство? — запитав я порушений — Вби-вство в такому солідному швайцарському пансіоні?

— Так — притакнув він. — Одної ночі в часі пі-знього проходу напад хтось на Гігінса на стежині, що вела до близького ліса. Там і знайдено його мер-твим. У його плечах сторчав довгий ніж, що служ-ив у пансіоні до розтинання паперу. Це був орієн-тальний зразок. Внутрішній кроковит спричинив смерть. Біль труп лежала скрівавленим жіночу рука-вичкою величини 5 і три червти, або шість. Тому, що на колідній ножа не було ніяких слідів пальця, тому й це вбивство мусило бути dokonane рукою, відітніть в рукавичку.

Оповідіть витягнув воздух і глянув на мене до-питливим зором. Коли ж я нічого не говорив, він оповідав дальше.

— Льюлі Мендоца, що була власничею ру-кавичок, обинувачено в цьому злочині. Оповіділи, що Гігінс не додержав обіцянки женитися з нею. Отже мотив: нещасне кохання. Надармо присягала Льюлі перед судом, що вона невинна, що навіть не думала виходити замуж за Гігін-са та що вона через свою розізнність засвід-лила денебоду свої рукавички. Її признали вби-вницею та, беручи під увагу лагодний обставини, за-судили її тільки на п'ять літ тюрем.

— А чи вона насправду була винувата? — за-питав з бачим серцем, бо це оповідання зворушило мене аж надто.

— Ні — сказав цей малий чоловічок, сміючись. — Цього доконав мужчина, що перед багатьма ро-ками записав Гігінсові пістму. В молодості були вони обидва шукачами діамантів у полуденній Африці. Вбійник знайшов одного дня прекрасний синій дія-

мант. Він показав його своїм приятелеві Гігін-су та сховав його у безпечному місці. Але слідуючого дня діамант пропав. Ніхто інший, крім Гігінса міг його вкрати. Його товариш не мав ніяких доказів і мусів мовчати. Він заприсяг собі скорше чи пізніше пімститися. На Льюлі Мен-доцу мав він теж змість, бо вона стягала з ший Гігінса зловіщу петлю.

Оповідіть встав, запхав до кишені часописи і застібнув блузку.

— Бачите, — докинув — убивник мав дуже мали руки, жіночі руки. Тому й міг вбрати рукавички Льюлі Мендоца.

Мій зріп упав на його руки; я мало що не крик-нув. Це були руки жіночі: малі, білі і ніжні. Коли я отресав з жалючого страху, малий чоловік за-лишав уже город і зник за рогом каміниці.

Переклав Ром. Ан.—

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ЮВІЛЕЙНИХ КОМПІТЕТІВ У. Н. СОЮЗА В СПРАВІ ЮВІЛЕЙНИХ ВІДЗНАК.

Головна канцелярія вислала досі до ювілей-них комітетів і поодиноким відділів У. Н. Союзу 12,500 малих ювілейних відітніть 3,000 спеціальних відітніть (pennants). Це є весь запас ювілейних відітніть, які головна канцелярія свого часу була замовила.

Беручи під увагу, що замовлення від ювілей-них комітетів на відітніть приходить далі, то зак-ли головна канцелярія рішиться давати поновне за-мовлення на ті відітніть, насамперед треба нам зна-ти, чи ті всі відітніть, які досі вислали до ювілейних комітетів, вже розіпродано. Цього не можна знати, як довго ювілейні комітети не присилають грошей за розіпродани відітніть, або не звертають незрозумі-аних відітніть.

Щоби не наражати організації на злишні ви-датки, та щоби уможливити ескенкутиві У. Н. Союзу зробити бодай приблизну оцінку, на яке число відітніть треба давати поновне замовлення, просимо ті всі ювілейні комітети і відділи, які вже відітніть ювілейні свята, прислати належність за розіпродани відітніть, а незрозіпродани відітніть негайно звернути.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

